

© Savet Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2012. Ovaj prevod je realizovan uz podršku Trast fonda za ljudska prava Saveta Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund). On ne obavezuje Sud. Ako su Vam potrebne dodatne informacije, pogledajte detaljnu naznaku o autorskim pravima na kraju ovog dokumenta.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Obaveštenje o praksi Suda br. 111

avgust-septembar 2008.

Korbeli protiv Mađarske (Korbely v. Hungary) - 9174/02

presuda od 19.9.2008. godine [Veliko veće]

Član 7

Član 7, stav 1

Nullum crimen sine lege

Osuda za delo koje nije predstavljalo krivično delo shodno relevantnom međunarodnom pravu u vreme kada je učinjeno: *povreda*

Činjenice: Podnosilac predstavke je bio vojno lice u penziji. Godine 1994. je optužen za učešće u suzbijanju nereda u Tati tokom revolucije 1956. godine. Optužen je da je kao kapetan komandovao odredom od 15 ljudi u sprovođenju zadatka ponovnog preuzimanja kontrole nad zgradom policije koju su pobunjenici zauzeli i da je pucao na civile i naredio svojim ljudima da pucaju na njih. Nekoliko je ljudi poginulo ili povređeno u incidentu, koji je, prema zaključcima domaćih sudova, započeo kada je jedan pobunjenik izvadio pištolj iz džepa kaputa, nakon što mu je rečeno da preda oružje.

Osnovni sud je prvo obustavio krivični postupak jer je podnosilac predstavke bio optužen za ubistvo i podstrekavanje na ubistvo u pogledu kojih je nastupila zastarelost gonjenja, a ne za zločine protiv čovečnosti. Podnosilac predstavke je, međutim, na kraju proglašen krivim, shodno članu 3, stav 1 Ženevske konvencije iz 1949, za zločin protiv čovečnosti zbog višestrukog ubistva i osuđen na petogodišnju kaznu zatvora. Odslužio je deo kazne pre no što je uslovno otpušten. Evropskom sudu se žalio da je optužen za delo koje nije predstavljalo krivično delo u vreme kad je učinjeno.

Pravo: Sud je morao da utvrdi da li je, po domaćem ili međunarodnom pravu, delo podnosioca predstavke u vreme izvršenja bilo definisano kao krivično delo s dovoljnim stepenom pristupačnosti i predvidljivosti. Podnosilac predstavke je osuđen za višestruko ubistvo, što su mađarski sudovi smatrali zločinom protiv čovečnosti kažnjivim u skladu sa Ženevskim konvencijama. Stoga je njegova osuda bila zasnovana isključivo na međunarodnom pravu. S obzirom na to da su

Ženevske konvencije zadovoljile test pristupačnosti, Sud je prešao na razmatranje predvidljivosti. Prilikom odlučivanja o ovom pitanju prvo je ispitao da li je delo podnosioca predstavke moglo predstavljati zločin protiv čovečnosti na način na koji je taj pojam shvaćen 1956, i drugo, da li se može razumno reći da žrtva navodnog dela „nije aktivno učestvovala u neprijateljstvima“.

(a) *Da li je delo podnosioca predstavke moglo predstavljati zločin protiv čovečnosti:* Premda je ubistvo u značenju zajedničkog člana 3 moglo da predstavlja osnov za osudu za zločine protiv čovečnosti učinjene 1956. godine, trebalo je da postoje i ostali elementi. Oni ne proističu iz zajedničkog člana 3 već iz elemenata međunarodnog prava koji su činili sastavni deo pojma zločina protiv čovečnosti u to vreme. Neki od njih su se činili relevantnim, konkretno zahtev da zločin o kojem je reč nije izolovan ili sporadičan čin već deo „delovanja ili politike Države“ ili rasprostranjenog i sistematskog napada na civilno stanovništvo. Međutim, domaći sudovi su svoje razmatranje ograničili na pitanje da li pobunjenici potpadaju pod zaštitu zajedničkog člana 3 i nisu detaljnije razmatrali pitanje da li su ubistva ispunjavala dodatne kriterijume neophodne da bi predstavljala zločin protiv čovečnosti, a naročito da li ih treba smatrati delom rasprostranjenog i sistematskog napada na civilno stanovništvo. Premda je Vrhovni sud zaključio da su centralne vlasti u suštini vodile rat protiv civilnog stanovništva, on se nije bavio pitanjem da li delo podnosioca predstavke treba smatrati delom te državne politike. Stoga je ostalo otvoreno pitanje da li su sastavni elementi zločina protiv čovečnosti bili ispunjeni u slučaju podnosioca predstavke.

(b) *Da li se razumno moglo tvrditi da žrtva nije aktivno učestvovala u neprijateljstvima:* Osuda podnosioca predstavke bila je zasnovana na zaključku da jedna žrtva nije bila borac u smislu zajedničkog člana 3. Ta odredba pruža zaštitu licima koja ne učestvuju aktivno u neprijateljstvima, uključujući pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje. Pokojnik je očigledno aktivno učestvovao u neprijateljstvima jer je predvodio naoružanu grupu pobunjenika koja je učestvovala u činovima nasilja, preuzela kontrolu nad zgradom policije i oduzela oružje od policajaca. Domaći sudovi su utvrdili činjenicu da je on nosio skriveni pištolj i da nije jasno i nesumnjivo ukazao na to da namerava da se preda. Naprotiv, on se upustio u žustru svađu sa podnosiocem predstavke, pre nego što je iz nepoznatih razloga izvukao svoj pištolj. Ustreljen je upravo dok je to činio. Shodno tome, u svetlu opšteprihvaćenih standarda međunarodnog prava koji su u to vreme bili na snazi, Sud ne smatra da se može reći da je pokojnik položio oružje u značenju zajedničkog člana 3 ili da potpada pod bilo koju drugu kategoriju lica koja ne učestvuju u neprijateljstvima.

Prema tome, nije dokazano da je bilo predvidljivo da su dela podnosioca predstavke predstavljala zločin protiv čovečnosti po međunarodnom pravu.

Zaključak: povreda (jedanaest glasova za, šest protiv).

Obaveštenja o praksi Suda dostupna su na sledećem linku: [Case-Law Information Notes](#)

© Savet Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2012.

Engleski i francuski predstavljaju službene jezike Evropskog suda za ljudska prava. Ovaj prevod je realizovan uz podršku Trast fonda za ljudska prava Saveta Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund). On ne obavezuje Sud, niti Sud preuzima bilo kakvu odgovornost za njegov kvalitet. Može se preuzeti iz baze podataka sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava HUDOC (<http://hudoc.echr.coe.int>) ili iz bilo koje druge baze podataka kojoj ga je Sud prosledio. Može se objavljivati u nekomercijalne svrhe pod uslovom da se navede ceo naslov predmeta, zajedno

sa navedenom naznakom o autorskim pravima i uz pominjanje Trast fonda za ljudska prava. Molimo Vas da kontaktirate publishing@echr.coe.int ukoliko nameravate da koristite bilo koji deo ovog prevoda u komercijalne svrhe.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int